TÄBY TRÄDGÅRDAR

FLYGBILD FRÅN SYDÖST

TÄBY KOMMUN

Täby Kommun har positiva visioner inför framtiden - bl.a. är det en del av strategin att attrahera fler invånare till området och skapa en förtätning av bostadsområdena för att uppnå en större urbanitet på utvalda områden och att bevara hälften av Täby grönt. Det läggs en stor vikt på att skapa utomhusaktiviteter som inbjuder till lek och motion med önskan om att ge förutsättningar till att välja en sund livsstil och största möjliga livskvalitet för invånarna. Det är ambitiösa planer som kräver att de inarbetas i hela utvecklingen av området. Västra Roslags-Näsby kommer i framtiden att ingå som en positiv del av denna strategi. Det kommer att bli en stadsdel som kombinerar natur och stadsliv och som därmed uppfyller kommunens visioner om att vara en grön kommun.

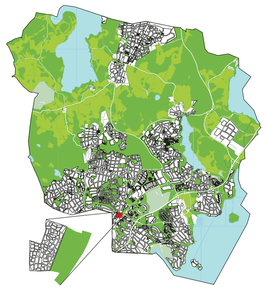

TÄBY TRÄDGÅRDAR

Vår tanke är att det nya Västra Roslags-Näsby kommer att ha en klar identitet, som har utgångspunkt i att skapa en hållbar stadsdel med hög levnadskvalitet, attraherar investerare och invånare till området. Området är inte tänkt att konkurrera med Täby utan skapa sina egna kvaliteter som till en högre grad fokuserar på det lokala vardagslivet.

De ursprungliga förstäderna är typiskt karakteriserade av en utpräglad funktionsuppdelning, dominerat av infrastrukturella anläggningar med en låg byggnadsdensitet och med allt för många oanvändbara och likgiltiga stadsrum. Med inspiration utifrån intentionen ”Halva Täby Grönt” skapas Täby Trädgårdar.
Täby Trädgårdar är en vision för framtidens förstad, som avskiljer sig ifrån den klassiska förstaden genom att kombinera enfamiljshusets levnadskvaliteter med en karaktärsfull och upplevelsesrik ”grön” struktur. En stadsdel som inte är beroende av att det alltid är fullt av människor – där det gröna faktiskt kan tåla att stå tomt utan att det känns fientligt och främmande. Täby Trädgårdar är en tät och låg struktur där hållbarhet och levnadskvalitet är av största vikt. Det innebär en struktur som undgår den funktionsuppdelning som ofta gör moderna städer tråkiga, liksom projektet även undgår att ha infrastrukturen som det styrande elementet.

Den traditionella blockstrukturen med vägar och kvarter vänds ut och in – vägarna omformeras till byggnader och blocken förvandlas till gröna gårdsrum som binds ihop i en sammanhängande väv av trädgårdar. Det betyder att rörelsen genom stadsdelen karaktäriseras av en rad nya upplevelser från gårdsrum till gårdsrum. Väginfrastrukturen anpassar sig in i det här systemet, så att det är de rum som skapas av bebyggelsen och landskapselementerna som kommer att karaktärisera upplevelsen av bebyggelsen – inte infrastrukturen. Landskapet blir till något annat än mellanrum – det ses som aktivt i stället för en passiv scenografi – och används i förhållande till både tekniska aspekter, rent estetiska/upplevelsemässiga och inte minst till sociala rum. Dessa grepp skapar en bebyggelse som har en helt annan intensitet än den traditionella förstaden, utan att den är beroende av att vara befolkad av ett stort antal människor. Förslaget ska förstås som en omformulering av ”tätt-och-lågt”konceptet där landskapsrummen får en helt annan karaktär och roll än man finner i en traditionell tätlågbebyggelse. Det är en vision som kombinerar landsbygdens granngemenskap och närhet till naturens processer, med stadens liv och möjligheter.

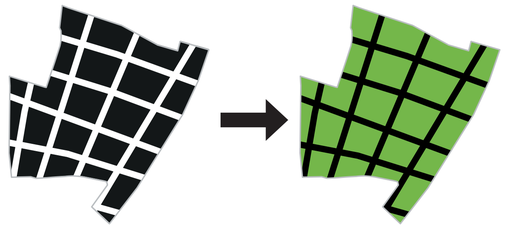

KONCEPTSKISSER / PLANENS UPPBYGGNING

UTMANINGAR OCH POTENTIAL

En rad av kontextuella parametrar är med till att formge strukturen av det nya området: Den regionala gröna förbindelsen tvärs över området, infrastruktur, säkerhetsavstånd och buller ifrån Centralvägen och Roslagsbanan, en regional cykelförbindelse till Täby centrum, parkering, övergångsställen och centralvägen från grannområden till området, bevarande av existerande byggnader och gröna kvaliteter samt hänsyn till grannkvarteren. Den följande beskrivningen kommer att beskriva uppbyggnaden av planen med bakgrund i de här utmaningarna och potentialerna.

PRIMÄRA INTENTIONER

En rad av gröna gårdar skapar ramen för den nya stadsdelen, Täby Trädgårdar. En symfoni av olika uterum av både offentlig och privat karaktär skapar en klar identitet som tar utgångspunkt i intentionen om att kombinera gemenskap och gröna levnadskvaliteter med stadslivets möjlighet för diverse offentlig service och närhet till offentlig transport. En flexibel struktur som kan forma sig efter alla de kända och kommande utmaningar samt efter de potentialer som ligger i området.

EN GRANNSKAPSPARK TVÄRS GENOM OMRÅDET

Ett primärt offentligt stråk tvärs över området skapar förbindelse mellan Enghagsparken och Konvaljparken över Täby Gårdar. Gårdsrum med olika karaktärer kommer tillsammans att framkalla en upplevelsesrik grannskapspark och en regional grön förbindelse. Inga vägar passerar det här stråket som är reserverat uteslutande till fotgängare och cyklister.

VATTENPARK OCH AKTIVITETSSTRÅK

Längs områdets nordliga del etableras ett landskap där kullar och dalar skapar ljuddämpning och regnvattensbassänger. Området skapar ett säkerhetsavstånd till närmaste byggnation på 40m ifrån Centralvägen. Ut mot området placeras enbart kontorsbyggnader, vilket gör att bostäderna som ligger innanför undgår besvärande ljud från vägen och uppnår samtidigt ett acceptabelt riskavstånd från transporten av farligt gods. Längs Roslagsbanan formas ett aktivitetsstråk med sport och lek, pendelparkering, samt en regional cykelbana. Det föreslås dessutom kommersiella byggnader som en buffert till de bakomliggande bostäderna. Byggnaderna placeras med ett minimumavstånd på 20 m ifrån spåren.

BEVARANDE AV BYGGNADER

Under utvecklingen av projektet för Västra Roslags-Näsby har det varit viktigt för oss att skapa en ny miljö med goda levnadskvaliteter, men lika viktigt är det att återanvända och bevara så mycket som möjligt av det existerande, för att skapa en hållbar utgångspunkt för utvecklingen av den nya stadsdelen. De existerande byggnaderna har olika bevaringsvärde, men byggnadsstrukturen anpassar sig flexibelt och tar form därefter. Många byggnader är bevarade i den framtida planen och strukturen rättar sig efter deras placering, så att det skapas en helhet mellan nytt och existerande. Vi föreslår att bevara; den gamla delen av kommunhuset, de tre villorna, den gamla delen av industribyggnaden i nordväst och lägenhetsbyggnaden mot nordväst.

BEVARANDE AV GRÖNA KVALITETER

Det har varit lika viktigt för oss att bevara de gröna kvaliteterna i området. Alla de fina och fullvuxna träden som redan finns på området ska även i framtiden vara en viktig del av områdets kvalitet. Byggnadsstrukturen viker undan för de mest bevaringsvärdiga träden och gröna arealerna. Intentionen är att bevara så många av träden som möjligt.

HÄNSYN TILL GRANNKVARTERER

Byggnadernas skala och höjd varierar beroende på omkringliggande strukturer och av närheten till offentlig transport och anpassar sig skalmässigt efter omgivningen. Mot stationen och de högre byggnaderna i Roslags-Näsby höjer strukturen sig och understryker det lilla centrumet runt stationen. Mot villakvarteret i syd anpassas höjden av den lägre byggnadsstrukturen så att ett rimligt skalförhållande upprätthålles mellan grannarna. På detta vinner man att strukturen kommer att kunna erbjuda såväl våningshus och radhus som enkelhus.

VILLOR

Det lilla området väster om Gamla Norrtäljevägen är avskuren från den primära Västra Roslags-Näsbygrunden på grund av vägen. Den har en något annorlunda karaktär än resten av området. Vi önskar att bevara det på det viset och föreslår därför att bebyggga i en skala som passar till området och som talar samma språk som de existerande två bostäderna på området. Villaområdet bebyggs med nya dubbelvillor som förtätar bebyggelsen. Villorna står fritt utplacerade i en gemensam trädgård.

BILAR OCH PARKERING

Stationsvägen bevaras som den primära ankomstvägen till området och till pendelparkeringen. Genom att lägga om vägen till att gå längs Centralvägen undgår man störningar från trafiken i det nya området. Pendelparkeringen samlas norr om stationen så att pendlarna inte korsar den gröna strukturen.

REGIONAL CYKELFÖRBINDELSE

En existerande regional cykelbana korsar idag området längs med banan. Den är en direkt förbindelse till Täby Centrum. Vi föreslår att prioritera cykelleden och skapa en urban aktivitetszon. Ett multiprogrammerat stadsrum längs Roslags banan där urbana aktivitetszoner kopplar sig till förbindelsen och skapar varierande upplevelser längs cykelbanan. Den urbana zonen utvecklar sig allt eftersom i projektets faser – från starten anläggs ett aktivt stråk med parkeringszoner som kan användas till sport när parkeringen inte används. Efterhand blir parkeringen förlagd under jorden och områdets rekreativa kvaliteter utvidgas.

BILAR OCH PARKERING - FAS 2

Över tid kan området utbyggas ytterligare mot Roslagsbanan. Pendelparkeringen placeras nu i parkeringskällare under mark och utvidgas om nödvändigt 400 platser (två nivåer). Cykelrutten bibehålles – fortfarande i kombination med urbana aktivitetszoner längs banan. Smedjevägen kan om önskas förlängas och förbindas med Gamla Norrtäljevägen. Detta skulle minska trafiken igenom villaområdet och kan med fördel etableras i samarbete med Danderyds Kommun via Västra Banvägen. Man kunde dessutom föreställa sig att etablera en bussrutt igenom området via de två vägarna, med en busshållplats vid stationen.

KORSANDE STADSRUM

Att tvinga fotgängare och cyklister över/under bilträfiken är en lösning som tillhör det förra århundradet. De broar och tunnlar som i många förstäder blev till för att separera de hårda trafikanterna med de mjuka, har visat sig att vara ett misstag som har reducerat den mjuka trafiken, genom att skapa otrygghet och svårigheter för de svagare trafikanterna. Tvärs över banan föreslås ett torg som förbinder Roslags-Näsby med Täby Trädgårdar. Torget spänner över spåren och skapar ett sammanhang mellan områdena. Mot nordväst förbinds området till Enghagsparken genom att skapa en överdimensionerad, trygg och synlig fotgängarövergång över Enghagsvägen.Tillgänglighet är i fokus när dessa två barriärer korsas. Det hela föregår på marknivå, säkert och tryggt med färgmarkeringar, bommar och trafikljus.

STIGNÄTVERK

Den privata parkeringen formas av utvecklarna under tiden som byggfaserna fortlöper. Parkering placeras under gårdsrummen i delvis förhöjda källare, som är billigare än helt under terräng och ger mer privathet till de första etapperna. Det inre området bör hållas parkeringsfritt. Man kör ner i parkeringskällaren med en infart i kanten av området. Detta stimulerar användandet av hållbara transportformer och ger trygghet till lek och rörelse inne i gårdarna. Ett internt nätverk av körstigar etableras så att de både kan användas av fotgängare och cyklister, samt till brandväg. Detta nätverk kan användas av invånarna när de har behov för att komma intill bostaden i bil. Det handlar om att låta bilarna leva på fotgängarnas och cyklisternas premisser – på stadslivets premisser.

PUBLIKSORIENTERADE FÖRETAG OCH OFFENTLIG SERVICE

Caféer och butiker placeras i förbindelse med det nya stationstorget. Det skapas ett lokalt centrum i synergi med de existerande publiksorienterade företagen öst om banan. Enstaka caféer/butiker kan placeras längs det inre gröna stråket. Förskolan föreslås en placering i den gamla kommunbyggnaden som både har en god förbindelse till den gröna parken söder om huset och till den offentliga förbindelsen tvärs över området. Dessutom skulle det vara enkelt för föräldrar att lämna av sina barn för att därefter åka vidare med offentlig transport. Äldrebostäderna placeras norr om förskolan i den samma offentliga gården. De äldre får både en offentlig fasad och en mer privat fasad, så att de kan välja mellan ro och aktivitet.

BOSTÄDER OCH KONTOR

Kontor och olika typer av bostäder placeras så att de får bästa möjliga villkor och samspel med deras omgivning. Kontor är i första hand placerade emot Centralvägen och Roslagsbanan, så att de ligger som en beskyddande buffert för de bakomliggande bostäderna. Olika typer av bostäder placeras i relation till de omkringliggande bostadstyperna.

ETT BAND AV ÖVERRASKNINGAR

Den sammanhängande byggnadsstrukturen frigör mer plats till gröna områden och aktiva platser. I Täby Trädgårdar skapas ett system av små parker och gårdar, som ger invånarna många skiftande upplevelser som ökar grannegemenskapen. De gröna gårdarna är centrala ramar för områdets levnadskvaliteter. De skapar goda dagsljusförhållanden som är en förutsättning för människors trivsel och påmanar samtidigt till aktivitet, lek och motion m.m. De skapar plats till djur och växtliv. Gårdsrummen ger möjlighet för att röra sig fritt och njuta av naturen, samtidigt som man kan glädjas av stadslivet och den offentliga servicen.

SITUATIONSPLAN 1:1.000

KONCEPTSSKISSER / HÅLLBARHET

HOLISTISK TILLGÅNG

I Täby Trädgårdar ses hållbarhet som en bärande faktor. Med utgångspunkt i en holistisk hållbarhetssyn, som kombinerar social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet till en samlad strategi, skapas en framtidssäkrad utvecklingsstrategi för området. Denna strategi är uppbyggd omkring följande principer:

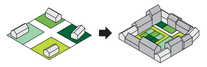

TÄT BEBYGGELSE

Minimering av infrastrukturen och förtätning av byggnadsstrukturer skapar en mer kompakt bebyggelse och efterlämnar ett mer utbyggt areal, fler permeabla beläggningar och fler gröna områden.

VARIATIONER I FUNKTION, BYGGFÄLT OCH BOSTADSTYPER

Olika bostadstyper skapar en bred demografisk sammansättning och en möjlighet för olika storlekar och fastigheter. Därmed kan olika typer av uppköpare bjuda på fastigheterna. Detta skapar en snabbare utförsäljning och större demografisk mångfald.

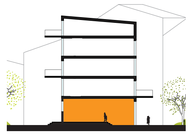

KOMPAKTA OCH FLEXIBLA BYGGNADER

De grönaste resursena är de som inte används och därför bör det tas ett initiativ till att säkra ett lågt resursanvändande i bostäderna. Det arbetas med kompakta och högisolerande byggnader som reducerar resursförbrukningen och som, över tid, kan ändra funktion. Detta kan understrykas genom att tillföra klausuler vid försäljningen av marken, där byggherrarna kan pålaggas att tänka in energiförbrukning i både arkitektonisk utformning och i materialval samt i apparater i hushållen. Genom att integrera informationsteknologi till att styra elförbrukningen samt att minimera förbrukningen av el, kan vi säkra en hållbar elförsörjning inom området. Byggnaderna designas med en hög första våning som öppnar upp möjligheter för flexibla funktioner som privata kontor, små butiker etc. framöver.

HÅLLBARA MATERIAL

Ett medvetet val av material kan väsentligt reducera produktionsenergin vid framställning av byggmaterial. Materialmässigt föreslås att det byggs vidare på karaktären på områdets existerande tegelbyggnader. Precis som två sidor av ett mynt där var och en är olika, men ändå hör samman. Återvinningstegel är i detta sammanhang ett fantastiskt material som fås i alla färger och som kan laseras. Teglet är billigt och så är den i hög grad miljövänlig. Stadsdelens vagga till grav profil får en positiv inledning. Som ett alternativ till tegelsten kan fasaderna stå begrönade, vilket skulle styrka karaktären av trädgård och oas.

OPTIMALT MIKROKLIMAT

Den låga och relativt täta strukturen kommer, i samspel med en precis bearbetning av vindförhållande och solförhållande, att skapa ett optimalt mikroklimat i gårdarna och goda ljusförhållanden i husen. Mikroklimatet på användarens höjd förbättras ytterligare genom att aktivt använda olika typer av planteringar, så att en kraftig vind leds över de ställen där man färdas.

En medveten programmering och höga undervåningar är med till att garantera att alla funktioner har optimala solförhållanden.

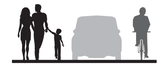

INTEGRERAD INFRASTRUKTUR OCH STADSLIV

Inom bebyggelsens gårdsrum färdas trafikanterna i "shared space". Det betyder att gående trafik, uppehållande, cykeltrafik och biltrafik integreras på samma yta. Biltrafik i gårdsrummen förekommer enbart vid särskild körning såsom flyttlass, leverans av varor, avlämnande och liknande. Shared space sänker hastigheten och ökar trafiksäkerheten. Förutsättningar för att skapa kvalitativa uppehåll stiger i takt med att trafikhastigheten och bullret sänks. All framkomst i Täby Trädgårdar sker på de mjuka trafikanternas premisser. Stigsystemet sprider ut sig i gårdsnätet och skapar förbindelser på kors och tvärs.

CYKLISTER OCH GÅENDE PRIORITERAS FRAMFÖR BILAR

För att gynna hållbar transport i den lokala skalan så ska cyklar och gående prioriteras framför bilen. Då skapas optimala förhållanden för fotgängare, cyklister,stadsliv och uppehåll i stadsrummen. Ankomst till området samt parkering sker i bebyggelsens periferi, så att biltrafiken i området minimeras. Vägutlägget reduceras och det skapas en tät stadsstruktur. Omfånget av parkeringskällare kan ev. minimeras med ett positivt resultat på anläggning och drift. Energieffektiva transportlösningar kan – utöver den i förvägen stora fokuseringen på cyklism, gång- och busstrafik – gynnas genom att sätta upp intelligenta laddningsstationer till elbilar i parkeringskällaren.

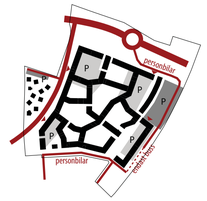

Cykling och gång som transport är en hållbar lösning både för miljön, anläggningsekonomin och för hälsan. För att främja hållbar transport i den stora skalan ska man skapa regionala upplevelsesrika förbindelser som dedikeras enbart till cyklister och gående. De regionala stråken förenas med sköra förbindelsen, offentlig transport, offentlig service och spännande upplevelser längs med vägarna.

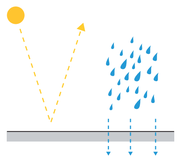

BELÄGGNINGAR I STADSRUMMEN

Beläggningar ska betona god tillgänglighet, ett behagligt mikroklimat samt en smart avrinning av regnvatten. Ljusa material reflekterar solljuset och därmed så undgås "värmeöar" och överuppehettning av stadsdelen på varma dagar. På arealer utan biltrafik väljs material med en hög grad av permeabilitet; t.ex. beläggningar med många och/eller breda fogar eller porösa beläggningar som grus eller permeabel asfalt.

ÅTERVINNINGSPLATS

Föreslagsvis etableras det en återvinningsplats på Stationstorget. Återvinningsplatsen kommer att bli till en aktiv del av både stadslivet och grannskapsparken- stråket, och samtidigt styrka informations- och förmedlingsinsatsen i en hållbar livsstil. Platsen utformas med nedgrävda avlämningscontainrar och genomgående information, som uppmanar till och förmedlar kunskapen om en hållbar livsstil. Platsen skapar ramen för olika aktiviteter för hållbarhet och inte enbart med fokus på avfall och återvinning, utan t.ex även på delebilar, el-, vatten- och värmeförbrukning, inköpsvanor m.m. Återvinningsplatsen är en social samlingspunkt i stadsdelen som förenklar gröna handlingar i vardagslivet.

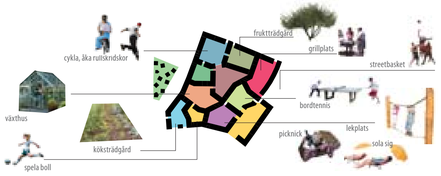

VARIERANDE STADSRUMSFUNKTIONER

Gårdsrummen utformas så att de kan utgöra en ram för många olika aktiviteter. I den offentliga förbindelsen är det upplagt för att gå en tur, cykla eller åka rullskridskor och det skapas en möjlighet för uppehåll på solrika bänkar eller gräsplaner. Här och där finns det inslag av mer specifika aktiviteter, t.ex. bordtennis. I parken vid det gamla kommunhuset finns både lekplats till förskolan och gröna områden till picknick och solbadning.

I de semi-privata gårdarna finner man bl.a. små lekområden, bollbanor, växthus och odlingsträdgårdar. Tillsammans utgör gårdsrummen ett lapptäcke av olika tillbud som frammanar en aktiv och sund livsstil för både områdets invånare och dess grannar.

OLIKA GRADER AV OFFENTLIGHET

Bebyggelsen utformas så att den skapar gemensamma rum och mötesställen på flera nivåer. Det är den fullt offentliga förbindelsen tvärs igenom området, de angränsande semi-offentliga gårdsrummen, de semi-privata trädgårdarna ut mot gårdarna och slutligen de helt privata takträdgårdarna och takterrasserna som ligger i förbindelse med husen.

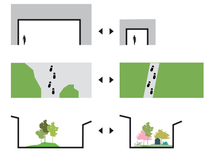

Den offentliga karaktären kommer bl.a. till uttryck genom: portarnas storlek, omfånget av fast beläggning, rummets skala samt täthet och funktioner i och omkring rummen.

AKTIVA STADSRUM

Området längs järnvägen får en urban prägel. Omkring stationen skapas bebyggelsens torg, där det placeras butiker och liknande utåtriktade funktioner. De kommer till att verka som en samlad livlig miljö tillsammans med butikslivet i Östra Roslags-Näsby på den andra sidan av järnvägen. Längs med banan går den regionala cykelleden och väst om denna utvecklas pendelparkering för både cyklister och bilar. Grafik på beläggningen ger dynamik och möjlighet för lek och sport. T.ex. kan man i kvällstimmarna spela boll på de tomma parkeringsplatserna.

EN GRÖN BEBYGGELSE

Träd är viktiga för både stadsrummens upplevelsesvärde och för stadens miljö. Träden upptar vatten och CO2. De ökar avdunstningen, ger skugga och skapar ett behagligt mikroklimat. Därför ska det vara många träd i staden. Den gröna bebyggelsen skapar CO2 reduktion, förbättrad mikroklimat p.g.a. kylning, skugga och lä samt biodiversitet och upplevelsesvärde.

BIODIVERSITET OCH FRODIGHET

Det eftersträvas en stor mångfaldighet i valet av arter. Det kommer att planteras både löv- och barrträd för att uppnå årstidernas variation, samtidigt med att det bevaras något grönt om vintern. Träden placeras solitärt eller i klungor, men inte i räta linjer. Obeskurna solitärträd med sidogrenar samt flerstammade träd ger upplevelsen av frodighet och vild natur. Ett uppehåll i de naturrika stadsrummen blir en avstressande paus i vardagen och samtidigt en utfordrande lekplats för alla åldrar.

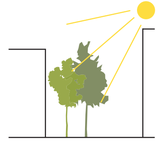

TRÄDEN GER SKUGGA OM SOMMEREN

Det planteras primärt framför syd- eller sydvästvända fasader för att uppnå en givande skuggeffekt. Här väljs lövfällande träd, så att man kan få glädje av solens värme om vintern när träden står kala.

VARIERAT VÄXTUTTRYCK

Vattenavströmningen, magasinerings- och bevattningsmöjligheterna är avgörande för växtvalet. De ställen där vattnet enbart transporteras ska växterna kunna tåla torka. På de ställen, där det finns bevattningsmöjlighet, magasin eller våtbiotoper, ska plantorna kunna trivas i vatten. Det blir med till att skapa ett varierat uttryck där det blå och det gröna systemet påverkar varandra.

BEPLANTNING I GÅRDARNA

I gårdsrummen finner man träd med ätbar frukt. Mindre fruktträd som äpple, päron och plommon blandat med stora träd som valnöt, turkisk hassel och fågelkörsbär samt enstaka buskar som exempelvis flader. Dessutom finns det odlingsträdgårdar med olika grönsaker, så att gårdarna blir till kvarterets skafferi. Skövlingsarbetet är hälsofrämjande och det är särskilt bevisat att det hos barn och unga finns ett samband mellan förmågan till koncentration och inlärning, och trädgårdsarbete och naturupplevelser.

BEPLANTNING I DEN OFFENTLIGA FÖRBINDELSEN

Det skapas en stor diversitet i beplantningen, som ger en mångfald av upplevelser av olika typer av löv och barr, blommor, lövfärger, kottar, bär, baljväxter etc. Olika vintergröna träd, som silvertall, skogstall, cembratall, gultall, makedonisk tall kombinerat med enkelträd som utskiljer sig markant p.g.a. deras blomstring, lövfärg, bark, växtform som japansk lönn, körsbär, häggmispel, trollhassel, ceder, cypress, kinesisk sekvoja, hägg.

OMRÅDE VID KOMMUNHUSET

Med utgångspunkt i de existerande träden vid kommunhuset skapas en attraktiv park med rekreativa möjligheter, med bl.a. lekplats för den nya förskolan.

Parken ligger lättillgänglig från både stationen och den gröna, offentliga förbindelsen genom området.

LOD (LOKALT OMHÄNDERTAGANDE AV DAGVATTEN)

Innanför bebyggelsen arbetas det med LOD (Lokalt omhändertagande av dagvatten), så att det generellt inte leds bort något vatten till de kommunala ledningarna. LOD minskar risken för översvämningar, skapar fördel p.g.a. avgiftningsbesparingar (VA-skatt) och skapar bättre grundvattensbalans. Utöver nedsippningen i landskapet kan det också arbetas med återanvändningen av regnvatten för t.ex. toalettspolning och vattning.

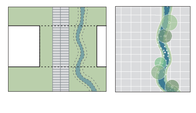

DEN BLÅ STRUKTUREN SOM EN SYNLIG DEL AV OMRÅDETS KARAKTÄR

De blå strukturerna gör regnvattenhanteringen till en synlig del av stadsupplevelsen. Den skapar ökad biomassa och biodiversitet, bättre mikroklimat (p.g.a. avdunstning)och ökad rekreativt värde. LOD ger en stor fördröjning av vattnet, en hög reduktion av problem kopplade till intensivt regn och den rensar vattnet från bl.a. suspenderade ämnen, kväve, tungmetaller, oljeämnen, bekämpningsmedel.

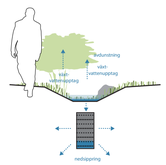

Det avledda regnvattnet transporteras i gröna diken (s.k. vadi, dvs. temporära vattenbärare), som dels bromsar vattenhastigheten samt nedsipprar en del av det under vägen.

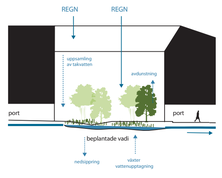

DIKENAS FÖRLOPP

De gröna dikena går tvärs igenom gårdsrummen genom byggnadernas portar. Om det krävs kan vattnet över en kort sträckning transporteras i rör under beläggningen.

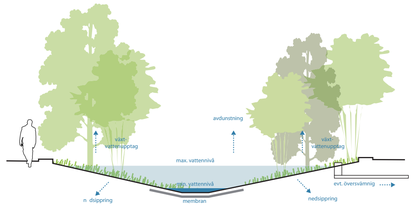

MINIBIOTOPER

En regnträdgård kombinerat med en vattenbassäng skapar fördröjning, nedsippring samtidigt med att det ger; en permanent eller nästan permanent vattenspegel, upplevelsen av vild natur och stimulerar sinnena och sänker stress. I flera av stadsrummen etableras mini-biotoper, små stycken av natur.

Mini-biotoperna kommer att uppta det uppsamlade regnvattnet i området och vattenmängden kommer att ändra sig i takt med mängden av nederbörd. Detta gör mini-biotoperna till föränderliga naturysystem som ändrar uttryck, färg och djurliv.

BEPLANTNING I MINIBIOTOPER

Mini-biotoperna utförs med plantor som ämnar sig till att periodvis stå i vatten. Området får ett mycket frodigt uttryck med växter, som man känner ifrån naturliga träsk eller liknande områden. T.ex. pil, poppel, al, sumpcypress, lönn, svartbjörk, nyssa och rönn tillsammans med kornell, bärmispel, fläder, ängskabbleka, ängsförgätmigej, smörboll och körvel.

EXEMPEL PÅ 'MINIBIOTOPER'

I Västra Hamnen, Malmö finns det exempel på minibiotoper, som ingår i en del av den landskapliga bearbetningen. Ett flertal broar går över de gröna dikena och skapar variation och upplevelser i stadsrummen.

SNITT A-A 1:1.000

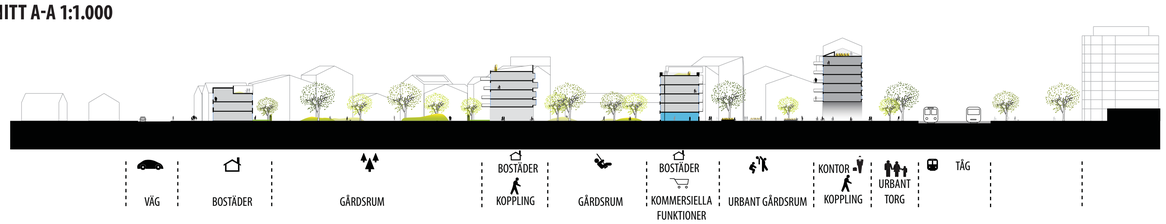

SNITT B-B 1:500

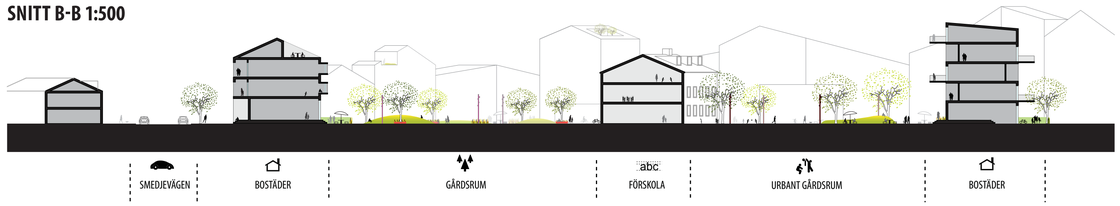

INGÅNG TILL TÄBY TRÄDGÅRDAR FRÅN ENHAGSPARKEN

ATMOSFÄRBILD FRÅN EN AV GÅRDARNA

KONCEPTSSKISSER / LIVET I STADSDELEN

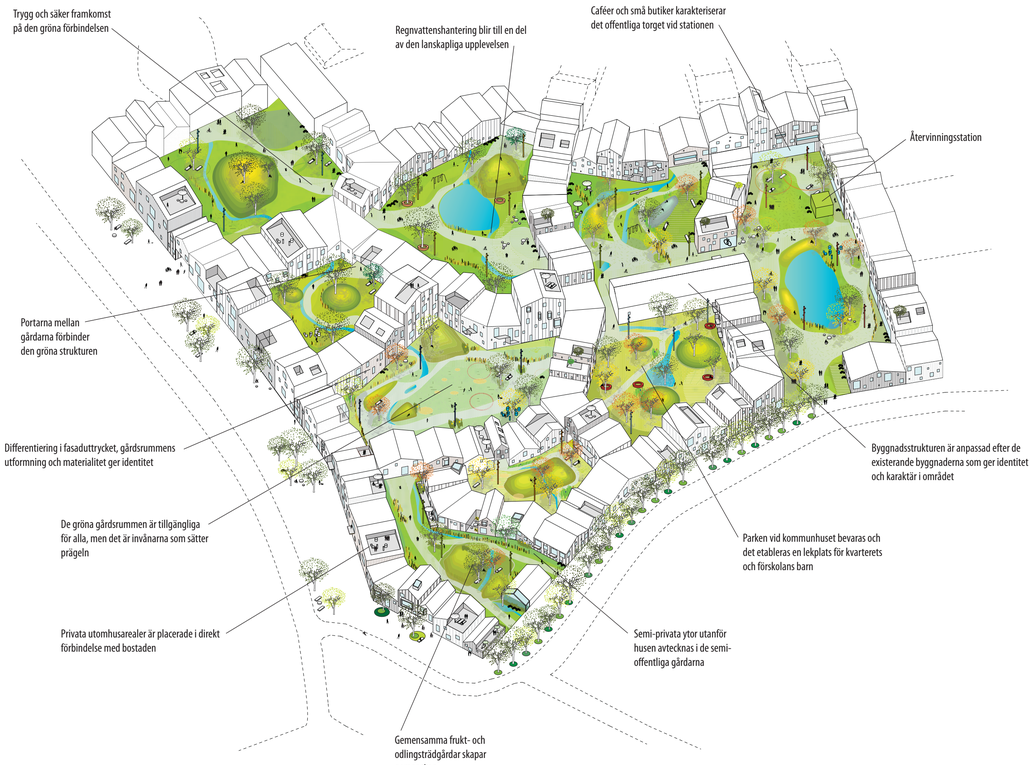

KONCEPTSKISSER / UTVECKLING ÖVER TIDEN

OFFENTLIGGÖRELSEN
Allt material är tillgängligt on-line.

En ad-hoc pressbehandling använder sig av kommunens egna websida taby.se eller t.ex. tabytradgardar.se. Redan från starten upprätteas en facebook-sida och en twitterprofil.

Fas 1
33192 m²

Fas 2
19583 m²
Totalt = 52775 m²

Fas 3
21867 m²
Totalt = 74642 m²

Fas 4
5732 m²
Totalt = 80374 m²

STARTSKOTTET APRIL 2011 — KVALITETSPROGRAM SEPTEMBER 2011 — FAS 1 APRIL 2012 — FAS 2 JANUARI 2014 — FAS 3 FEBRUARI 2015 — FAS 4 2016

PROCESS
Man har de resurser som man kan mobilisera. De resurser som ska göra Västra Roslags-Näsby till en attraktiv plats att bo, beror inte bara på ekonomiska budgetar. Det här förslaget till en ny masterplan för Västra Roslags-Näsby bygger upp för en social samhörighet som drar till sig mänskliga resurser som tillsammans investerar i 'det goda livet'.

Med stor sannolikhet kommer utvecklingen av Västra Roslags-Näsby inte att förlöpa som denna skiss beskriver. Det kommer att uppstå möjligheter och förhinder som vi inte känner till idag. Därför har vi beaktat stor flexibilitet i projektet. Det bygger på ett par få, grundläggande principer som kan förstås av alla, byggas ut över tid och som har många möjligheter för olika bostäder och företagstyper mm. Detta gör planen robust.

STARTSKOTTET
Redan vid projektets offentliggörelse sattes olika aktiviteter igång för att skapa uppmärksamhet kring utvecklingen av den nya stadsdelen. Det är viktigt att det byggs upp goda relationer till grannkvarteren och att stadsdelens kvalitéer och identitet förmedlas brett, så att framtida invånare blir intresserade av att bosätta sig där. I kommunhuset etableras en utställning som ska ge alla aktörer möjlighet för att bli bekanta med projektet. Vi föreslår dessutom att det upprättas en hemsida som löpande berättar om projektet.
I tillägg till de sedvanliga plandokumenten för området utarbetas ett så kallat kvalitetsprogram. Kvalitetsprogrammet hållер fast i de överordnade värderingarna i projektet, så att utvecklingen, som sker över många år, sker på ett sätt som bevarar den överordnade stadsidentiteten.

Det fastlägger en minimumkvalitetsnivå för arkitektur, teknik, miljö mm.

På det sättet fastläggs en gemensam plattform för förvaltare, politiker, investerare, rådgivare m.fl. för realisering av de enskilda delprojekten i planen. Det är ett operationellt instrument som ska göra det möjligt att värdera och sammanlikna projekt utifrån fastlagda arkitektoniska, miljömässiga och stadsrumsmässiga värden. Kvalitetsprogrammet innehåller bl.a. överordnade värderingar och målsättningar, en helhetsplan med angivelse av kulturarv, överordnat sammanhang i stadsrummen och karaktären av de enskilda gårdsrummen och bebyggelseskoncept. Till de sistnämnda tillhör överordnade beskrivningar av fysisk utformning och karaktär, parkering, dagsljus, solorientering och utsikt mm.

FAS 1
Den första fasen handlar om att bygga på existerande kvaliteter samt att bevara kommunens byggnader. De existerande byggnaderna, vägarna och områdets parkering kan bevaras oförändrat i fas 1.
Fyra mini-block placeras på områdets hörn och som koppling till de existerande byggnaderna. Genom att skapa halvstängda gårdar, skapas det kvarterskänsla och halvoffentliga gårdsrum till de första bostäderna i området. Alla gårdsmiljöer formges samtidigt med bostäderna och de existerande omkringliggande gröna områdena bevaras så mycket som möjligt. Äldreboende placeras i det nordöstliga blocket vid flerbostadshuset och bidrar till att ge liv till området i de första faserna. Privat parkering till bostäderna placeras i delvis nedgrävda parkeringsareal under mini-blocken. Arealet under bostäderna säkrar mer än rikligt med privat parkeringsareal och man kunde därför med fördel enbart placera parkering under vissa av byggnaderna och hyra ut dessa till omkringliggande bostäder.
Villaområdet mot väst förtätas med dubbelhus. Dubbelhusen på det lilla området väst om Gamla Norrtäljevägen byggs samtidigt med att en parkeringsplats på marknivå och den gemensamma trädgården till villorna anläggs.

FAS 2
Fas 2 handlar om utförsäljning av byggnationen så att det tillsammans med fas 1 skapas en ekonomisk ram som möjliggör flyttningen av rådhuset till Täby Centrum. De existerande vägarna och pendelparkeringen kan bevaras oförändrat i fas 2.

I fas 2 förbinds blocken på västra området till en samlad struktur och tillför i allt fyra nya gårdsrum till strukturen, som alla anläggs med gröna arealer, stigsystem mm. Den yngsta delen av kommunhuset ersätts med en ny byggnadsstruktur som skalmässigt tillpassar sig bättre i förhållande till grannkvarteren mot syd. Den äldsta delen av kommunhuset bevaras som en central del av området och förvandlas till en förskola som både får den existerande parken, närheten till den genomgående offentliga förbindelsen och stationen rakt utanför dörren. Dessutom placeras det en ny lekplats i parken.

FAS 3
Fas 3 handlar om att flytta Stationsvägen till kanten av området och förbinda de existerande bebyggelserna och föra den regionala gröna förbindelsen igenom området. Pendelparkeringen kan bevaras oförändrad i fas 3, men det föreslås dock att arbeta med modifierade ytor och ett multianvändningsområde för parkeringsplatserna.
Stationsvägen förs utanför byggnadsstrukturen mot öst och förbinds till pendelparkeringen vid stationen. Mini-blocken förbinds över stationsvägen och det etableras ytterligare tre gårdsrum. Förbindelsen mellan Täby Trädgårdar och Enhagsparken förstärks vid att etablera en trygg och säker förbindelse över Enhagsvägen. Den gröna förbindelsen mellan Enhagsparken och Konvaljparken fortsätter genom området som en central grannskapspark.

Stationstorgets första tilltag anläggs och understryker förbindelsen mellan Täby Trädgårdar och Roslags-Näsby. Nya ytor, planteringar, bänkar och belysningar är med till att skapa känslan av att vara på ett centralt torg. Byggnadsstrukturen framstår nu sammanhängande och skapar en samlad väv av gröna rekreativa gårdar, som tillsammans ger Täby en ny grannskapspark.

I den zon som utgör ett säkerhetsavstånd till Centralvägen och Enhagsvägen norr om området startar förberedelserna för naturlig regnvattenshantering genom att gräva fördjupningar och etablera backar i ett balanserat jordräkenskap. Regnvatten leds sen från hela grunden i små rännor till dessa fördjupningar. På det sättet skapas ett naturligt område med fördjupningar till regnvattenuppsamling och frodiga backar som skärmar av mot Centralvägen.

Gårdarna har olika karaktär och olika privathetsgrad. Den offentliga förbindelsen genom området understryks med markant större öppningar från gård till gård och det placeras offentliga funktioner på första våningen. De offentliga gårdsrummen inrättas till generell framkomlighet och uppehåll med ytbehandlingar, bänkar och större gröna element – medan man i de semi-privata gårdsrummen finner små lekplatser, bollbanor, växthus och odlingsträdgårdar. I några av de semi-privata gårdsrummen finner man också mindre helt privata trädgårdar som ligger i direkt anslutning till bostäderna.

Den regionala cykelförbindelsen till Täby Centrum utformas som en attraktiv, aktiv led med aktiviteter för folk i alla åldrar. På det sättet skapas trygga förbindelser från stationen till resten av Täby, tvärs igenom den nya stadsdelen. Pendelparkeringen framstår som en del av denna förbindelse i ett shared space som delvis kan utnyttjas till sport och lek när parkeringen blir tom om kvällen.

FAS 4
Fas 4 handlar om möjligheter som över tid skulle kunna styrka planen ytterligare. Dessa är inte utritade på situationsplanen, då de beskriver en framtida situation som först etableras när området har uppnått tillräcklig attraktivitet.

Smedjevägen som går längs områdets sydliga gräns kan över tid föras upp till Gamla Norrtäljevägen och skapa en mer direkt förbindelse in till området. Detta skulle minska trafiken igenom villaområdet och kan med fördel etableras i samarbete med Danderyds Kommun via västra Banvägen.

Byggnadsstrukturen kan utbyggas ytterligare mot Roslagsbanan. Med den nordligaste delen av utbyggnaden är det en önskan om att införa fler kvadratmeter till kontor. Om denna utbyggnad genomförs kommer pendelparkeringen på marknivå bli etablerad i parkeringskällaren och ännu en gård kommer att kopplas till byggnadsstrukturen. Det bevaras fortfarande nog med utrymme för den regionala cykelbanan i de sista 25 metrarna upp till spåren.